Länsherrar i Malmö och Folk med makt

Källa: wikipedia

Erik av Pommern (oegentligt Erik XIII), född 1382 i Rügenwalde i nuvarande Polen, död 24 september 1459 i Rügenwalde, var 1396–1439 (med två avbrott) kung av Sverige, som Erik III kung av Norge 1389–1442 samt som Erik VII kung av Danmark 1396–1439. Han var son till hertig Vratislav VII av Pommern och Maria av Mecklenburg, systerdotterson till drottning Margareta som adopterade honom efter att hennes son Olof av Danmark och Norge avlidit 1387.

Länsherrar under 1500-1600 talet

1526–1532: Albert Jepsen Ravensberg (död 1532).
1532–1535: Mogens Gyldenstjerne
1539–1542: Jörgen Urne
1542–1544: Ejler Hardenberg
1544–1549: Jesper Fris
1549–1554: Mogens Gyldenstjerne
1554–1565: Ejler Hardenberg
1565–1580: Björn Kaas
1580: Axel Viffert (död 1580)
1580–1591: Korfits Viffert (död 1591)
1591–1595: Hak Ulfstand
1595–1597: Preben Gyldenstjerne
1597–1602: Christen Barnekow
Grubbe (1602, 1605, 1622, 1628)
Tage Thott (1632, 1648)
Otto Thott (1651)

Albert Jepsen Ravensberg

Albert Jepsen Ravensberg, död 1532, var danskt riksråd och son till riddaren Jep Jensen Ravensberg till Kyndby på Själland och dennes hustru Elne.

1502 omtalas han som riddare och han innehade då Falsterbo slott, en förläning som han behöll till sin död. Genom giftermål med Sophie Podebusk kom han in i de mäktigaste danska adelsfamiljerna. I samband med Kristian II:s trontillträdelse fick Ravensberg en alltmer betydande ställning. Han förlänades bland annat med det viktiga Krogens slott i Helsingör där en stor del av Öresundstullen administrerades.

Ravensberg deltog 1514 i den stora delegation som Kristian II utsände för att få till stånd ett giftermål med kejsar Maximilians dotter Elisabet. I samband med hennes ankomst till Köpenhamn och hennes äktenskap blev han hennes hovmästare. Sitt riddarideal höll han högt. När därför Kristian II och Elisabeth tvingades gå i landsflykt 1523 vägrade han att överlämna Malmöhus till den nye kungen Fredrik I eftersom han ansåg att slottet var Elisabets personliga egendom. Först efter Elisabets död 1525 skedde överlämnandet.

1529 förlänades Albert Jepsen Ravensberg med Malmöhus efter att under fyra år gjort stora nybyggen på slottet, bland annat uppfördes den nuvarande huvudbyggnaden.

Mogens Gyldenstierne

Mogens Gyldenstierne, född 1485, död i Köpenhamn 1569 var ett danskt riksråd. Han var son till Henrik Knudsen Gyldenstjerne och Karen Bille samt bror till Knud Henriksen Gyldenstierne d.y.. Mogens Gyldenstierne deltog i det danska krigståget i Sverige 1520 men blev svårt sårad i slaget vid Uppsala samma år. Han slogs till riddare av Kristian II vid dennes kröning i Stockholm. Därefter besökte han det heliga landet på en pilgrimsfärd.
Mogens Gyldenstjerne blev år 1527 amiral för en dansk flotta utanför Norge och lyckades inta Akerhus slott i Oslo. Den 9 november 1531 anlände den landsflyktige Kristian II med en armé till Oslo. Mogens vägrade dock att överge slottet. Frederik I upphöjde honom efter detta i kretsen av betrodda adelsmän.

48 år gammal gifte han sig med Anne Sparre, dotter till riksrådet Mourits Sparre till Svaneholm i Skåne. Han blev samtidigt länsherre för Malmöhus slottslän på Malmöhus. Genom list lyckades Malmöborgarna med borgmästaren Jörgen Kock i spetsen år 1534 tillskansa sig slottet och Mogens togs tillfånga. Detta blev upptakten till den så kallade grevefejden, ett blodigt inbördeskrig i Danmark som varade fram till 1536. Efter kriget blev Mogens som riksråd en betydande man, inte minst i Skåne. År 1543 var han amiral för en stor dansk flotta på 40 skepp som seglade i Nordsjön i kamp mot holländarna. Mogens dagbok är bevarad från detta tåg och den är märkligt nog skriven i runskrift. År 1555 blev Mogens Gyldenstjerne insatt som ståthållare i Köpenhamn. I början av det nordiska sjuårskriget 1563 blev den nye kungen Fredrik II alltmera missnöjd med sin åldrige ståthållare och Mogens avlöstes år 1566.

Eiler Hardenberg

Eiler Hardenberg, född 1505, död 1565, var en dansk adelsman.

Hardenberg fick 1530 i förläning den biskopliga borgen Dragsholm och försvarade den tappert 1535 under grevefejden. Han blev 1543 riksråd och var 1544–51 länsman på Gotland.

Hardenberg blev därefter hovmästare hos tronföljaren, prins Fredrik, samt 1554 länsman på Malmöhus, där prinsen uppehöll sig.

Då denne 1559 blev konung, blev Hardenberg rikshovmästare och ledde april–oktober 1562 en beskickning till Ryssland, men föll kort därefter i onåd, avskedades 1565 och miste alla sina län.

Under åren 1554–1559 residerade tronföljaren, sedermera kung Frederik II på Malmöhus. Maria Stuarts tredje gemål, earlen av Bothwell, hölls fången här 1567–1573. Den siste danske kungen som under kortare tid bott på slottet var Frederik III år 1652. I början av svenska tiden efter 1658 användes slottet av slottskommendanterna. Det användes även till förvaring av politiska fångar, bland vilka kan nämnas Jörgen Krabbe och Anjalamannen Carl Gustaf Armfeldt d.y., som dog här 1792.

Fredrik II, född 1 juli 1534, död 4 april 1588, kung av Danmark och Norge från 1559.

Son till Kristian III av Danmark och Dorothea av Sachsen-Lauenburg. Eftersom modern var syster till Gustav Vasas första hustru Katarina av Sachsen-Lauenburg var Fredrik kusin till den svenske kungen Erik XIV, som var Katarinas son.

Jörgen Kock

Jörgen Kock, född 1487 i Westfalen, död 1556, var en framgångsrik borgmästare och myntmästare i Malmö. Under Kocks ledning kom Malmö att uppleva en storhetstid.

https://sv.wikipedia.org/wiki/J%C3%B6rgen_Kock#/media/File:J%C3%B6rgen_Kock_7499.jpg

Kristofer av Bayern, troligen född 26 februari 1416 i Neumarkt in der Oberpfalz, död 6 januari 1448 i Helsingborg, var kung av Danmark (Kristofer III) från 1440, kung av Sverige från 1441 och kung av Norge från 1442. Han var son till hertig Johan av Pfalz och Erik av Pommerns syster Katarina av Pommern. I september 1445 gifte han sig på Köpenhamns slott med Dorotea av Brandenburg.

Kristian I (danska Christian 1. eller Christiern 1.), född i februari 1426, död 21 maj 1481, var kung av Danmark från 1448, av Norge från 1450, av Sverige 1457–1464, samt hertig av Slesvig och greve av Holstein från 1460. Han var son till greve Didrik den lycklige av Oldenburg och Hedvig av Holstein; systerson till Adolf VIII av Holstein.

Kristian gifte sig 26 oktober 1450 med änkedrottning Dorotea och blev stamfader för oldenburgska kungahuset i Danmark, för dess 1751–1818 i Sverige regerande gren kallad holstein-gottorpska ätten och för det fram till 1917 regerande ryska kejsarhuset. Han var således farfars farfars farfars farfar till kung Gustav III av Sverige.

Hans, född Johannes 2 februari 1455, död 20 februari 1513, var kung av Danmark från 1481, av Norge från 1483 och av Sverige 1497–1501, där han även är känd som Johan II. Han var son till Kristian I och Dorotea av Brandenburg, bror till Fredrik I och gift 6 september 1478 med Kristina av Sachsen (1461–1521).

Kristian II (danska: Christian 2.), i Sverige även känd som Kristian Tyrann, född 1 juli 1481 på Nyborgs slott, Danmark, död 25 januari 1559 på Kalundborgs slott, Danmark, var kung av Danmark och Norge 1513–1523 samt kung av Sverige 1520–1521. Han var son till kung Hans, och sonson till Kristian I. Kristian gifte sig den 12 augusti 1515 med Elisabet av Österrike. De fick sex barn men inget av dem efterträdde honom som kung. Kristian avsattes som dansk kung år 1523 och avsade sig år 1546 alla anspråk på tronen.

Fredrik I, hertig av Holstein och kung av Danmark, född 7 oktober 1471, död 10 april 1533, andre son till Kristian I av Oldenburg och Danmark, och Dorotea av Brandenburg.

Fredrik erhöll 1482 den gottorpska delen av hertigdömena men gjorde senare anspråk på andra delar av riket och låg i långvarig tvist om detta med sin bror Hans och hans son Kristian II. När det stora upporet i Jylland utbröt mot Kristian II blev Fredrik utropad till kung och kröntes 7 augusti 1524. Hans makt inskränktes betydligt genom löften till de adelsmän som stött honom. I stället blev det riksrådet som fick mest att säga till om i riket, endast i hertigdömena hade Fredrik större inflytande.

Kristian III, född 12 augusti 1503, död 1 januari 1559, kung av Danmark och Norge från 1534. Son till Fredrik I av Danmark och Anna av Brandenburg.

Kristians tyskpräglade uppfostran gjorde att han tidigt kom i beröring med den lutherska reformationen. Han bevistade med sin hovmästare Johan Rantzau riksdagen i Worms 1521. Omedelbart efter faderns död 1533 lät Kristian hylla sig i Kiel som härskare över hertigdömena Slesvig och Holstein för sig själv och sina bröder. I Danmark lyckades han inte genast bli vald till tronföljare. Först 1534 hyllade honom en del av den danska adeln och först 1536 blev han efter grevefejden Danmarks kung. Härefter upptog han ett energiskt arbete på centralmaktens nyorganisation. En allmän reduktion av kyrkans gods vidtogs efter riksdagen i Köpenhamn 1536, varvid biskoparna fängslats. Fullständig omläggning av förvaltningen följde, varigenom adelns maktställning bröts. Samtidigt minskades riksrådets inflytande. Efter hand återställdes det goda förhållandet mellan kungen och stormännen, vilka känt sig hotade av förvaltningsreformerna och Kristians förkärlek för holsteinska medhjälpare, bland andra Johan Rantzau

KORT
OVER
DANMARKS ÆLDSTE INDDELING
UDARBEJDET AF
JOHANNES STEENSTRUP
Syslerne (i Jylland) samt Utland er angivne med forskellig Farve
Herredsgrænse
Nyere Herredsgrænse
Nyere Kystlinje paa Sønderjyllands Vestkyst
De ved Herrederne paa Sjælland-Møn anførte Tal angiver Antallet af Plove i hvert Herred efter Kong Valdemars Jordebog.
HALLAND
SKANE
BLEKYNG
SYALAND
FYUN
LALAND
FALSTÆR
BURGHÆNDÆHOLM
Anund
Læsø
Samsø
Øndælaghæ
Kalundæburgh
Helsingburgh
Hvæthæn
Lund
Flænsburgh
Nørræ
Syndræ
Møøn
Imbræ
Ærræ
Thosland
Langæland
Haslæ
Hænnings
Rothnæ
Michlingæ
Fyærræ
Viskærdal
Hænøflæ
Farthusæ
Halmstath
Thundrøsæ
Høx
Biærg
Asbo
Gything
Vætlands
Væstærst
Mæthlæst
Østærst
Lystær
Væ
Gæræ
Dapræ
Færs
Albo
Jarlæzstath
Ingilstath
Hærwestath
Lyungæs
Skæz
Oshøg
Thornæ
Harthakærs
Othens
Lyuthgud
Hvet
Burlun
Jarlslef
Kyærræ
Hornæ
Vincæbiærg
Hanæ
Hildæslef
Hunbiærg
Hasing
Refshag
Morsø
Thyærsting
Harz
Biarg
Hatting
Horns
Varvith
Skazstath
Moltæ
Fanø
Frøs
Ripæ
Hvityng
Gramæ
Rymø
Syld
Løghæ
Kyærræ
Viz
Husby
Slæs
Svansø
Frøzlet
Kamp
Jarnvith
Thynning
Reynoldsburgh

Skåne erövrades av den danske kungen Harald Blåtand, troligtvis under 970-talets senare hälft. Genom bl.a. spridningen av runstenar från just tiden i slutet av 900-talet kan man konstatera att det varit Öresundskusten och Skånes sydkust som bör ha lagts under Haralds välde. I Blekinge satt fram till andra hälften av 1000-talet sveonerna och troligtvis har dessa också innehaft den skånska ostkusten. Dels kan man se detta i gravmaterialet från denna tid. Medan de vikingatida gravarna i Blekinge och östra Skåne svarar till ett speciellt gravskick norröver är begravningsskicket helt annorlunda utmed landskapets syd- och västkust. Förhållandet mellan svear och daner i Skånes kustområden förklarar också varför det finns två praktfulla runstenar vid Simris på Österlen som är huggna av svenska runristare i början av 1000-talet. Först genom biskop Eginos kristnande av Blekinge på 1060-talet har troligtvis det svenska väldet gått förlorat i dessa områden.

De äldsta skånska städerna är Lund och Helsingborg. Lund anlades av Harald Blåtand när denne lade ner den hedniska huvudorten Uppåkra runt år 980. I stället påbörjas en ny stad eller stadsliknande samhälle norr om Höje å. Här anlade kungen troligtvis en av sina ”trelleborgar”, garnisonsläger. På samma sätt bör kungen ha anlagt en trelleborg i Helsingborg. Ortnamnet med efterledet ”borg” omtalas nämligen redan år 1085. Den enda borgtyp som man känner tidigare än detta år i Danmark är Haralds ”trelleborgar”. Arkeologiska fynd har tolkats som en möjlig trelleborg i Helsingborg.

Andra tidiga städer i Skåne är i väster Lomma norr om Malmö samt i landskapets östra del Vä, Åhus och Tommarp. Under 1200-talets allt intensivare tyska Hansahandel uppstår ett antal kuststäder. Skanör etableras som stad och handelsplats för fisk runt 1200. Trelleborg blir stad redan i början av 1200-talet. Ystad och Malmö omtalas från mitten av seklet. Malmö kan med rimlig sannolikhet knytas till den stad i Skåne med borg på stranden som ärkebiskop Jacob Erlandsen enligt skriftligt källmaterial ska ha anlagt år 1254. I slutet av 1200-talet verkar också Falsterbo ha uppstått ur den rika sillhandeln runt Skanör.

På 1400-talet anlägger kung Erik av Pommern Landskrona stad. Under samma århundrade tillkommer Båstad och Luntertun inne i Skälderviken. År 1513 läggs Luntertun ner och ersätts på Kristian II:s order av Engelholm.

Med en svacka under 1400-talet växte sig från det tidiga 1500-talet den danska kungamakten allt starkare. I Skåne fanns vid denna tid 16 huvudlän samt ett flertal mindre län. Det var kungen som utsåg sina mest pålitliga män till länsherrar. Flera av huvudlänen styrdes från riksborgar. Under medeltiden var Lindholmens borg öster om Svedala en sådan riksborg. Andra var Helsingborg och Malmö och från mitten av 1500-talet även Landskrona. Skåninge landsting omfattade Skåne, Blekinge, Bornholm och Ösel. Möten hölls vid bronsåldershögen S:t Libers kulle vid Vallkärra; numera ligger den i parken strax N. om monumentet över slaget vid Lund. Där hölls även kungahyllningar, vid de danska kungarnas 'eriksgator' i sina underlydande landskap. Kristian IV var den siste kungen som där hyllades.

Johan Jepsen Ravensberg, 1452-14.4.1512, biskop. Død på Hjortholm, begravet i Roskilde domk. R. er formodentlig identisk med Johannes Jacobi de Dacia, som 1471 immatrikuleredes i Köln. I 1480erne samlede han sig efter tidens skik en række gejstlige embeder og præbender. 1496 blev han ved kong Hans' præsentation domprovst i Lund og 1499 dekan i Roskilde. 1500 valgtes han til biskop sst. og fik pavelig udnævnelse 1501, men nedlagde 18.2.1512 sit embede i pavens hånd, efter aftale med kong Hans til fordel for Lave Urne (1467–1529). 1486–93 forekommer R. som kongens kansler og rigsråd. Han forhandlede 1492–93 i Nederlandene, England og Skotland, 1502 var han i Norge for at hjælpe Henrik Krummedige mod Knut Alfsen, hvis drab han ifølge Skibykrøniken var medophavsmand til. Den samme kilde beskylder ham for at have tilskyndet Poul Laxmands drabsmænd til at rydde ham af vejen.

Familie

Forældre: rigsråd Jep Jensen R. (død 1481, gift 1. gang med Sidsel Bølle) og Else Albertsdatter Krag. –Bror til Albert Jepsen R.

Mogens Gyldenstierne

Birthdate: cirka 1548 (73)

Birthplace: Biersgård, Danmark

Death: 11 April 1621 (69-77)

Gråmanstorp, Kristianstads län, Sverige

Begravningsort: Lund, Malmöhus län, Sverige

Närstående:

Son till Mogens Henriksen Gyldenstierne, till Restrup og Iversnæs och Anne Mouridsdatter Sparre, af Svaneholm

Make till Helle (Hedvig) Ebbesdotter Ulfeldt, til Svenstorp

Fader till Laxmand Mogensen Gyldenstierne till Biersgård; Anne Mogensdatter Gyldenstjerne; Ebbe Gyldenstjerne; Lene Mogensdatter Gyldenstierne; Tale Gyldenstjerne och 3 andra

Bror till Dorthe Mogensdatter Gyldenstjerne; Til Fulltofta Henrik Gyldenstjerne, Til Fulltofta; Sibylle Mogensdatter Gyldenstjerne; Karen Mogensdatter Gyldenstierne; Hannibal Mogensson Gyldenstierne, til Restrup och 6 andra

Familie

Forældre: rigsråd Henrik Knudsen G. (død 1517) og Karen Bille (død 1540). -1533 med Anne Sparre, 11.8.1564, begr. i Skurup k., d. af Mourids Jepsen S. til Skurup (død 1534, gift 2. gang med Ide Lange, død tidligst 1538, gift 2. gang med Henning Qvitzow) og Karine Høg (Banner). – Bror til Knud Henriksen G. (død 1560).

Jörgen Urne

Född 1410, död 21 Maj 1480
Far: Lage Nielsen Urne
Mor: Margrethe Lagesdatter Halberstadt

Eiler Hardenberg

Eiler Hardenberg (død 1565) til Vedtofte og Mattrup, var en dansk rigshofmester, en søn af Erik Hardenberg til Hvedholm og Anne (Corfitsdatter) Rønnov. Han skal være født i de første år af det 16. århundrede.

Efter et endeligt opgør med kongen 1565 mistede han Malmøhus og bad sig nu fritaget for sit høje embede som rigshofmester. Også Dragsholm Len, som han havde livsbrev på, gik tabt for ham, der ganske vist selv havde tilbudt at afstå det. Allerede samme år afgik den før så mægtige Mand ved døden; et pragtfuldt mindesmærke rejstes over ham i Klovborg Kirke ved Mattrup.

Erik Arup nämnt dylik skånsk re presentation. Ett par exempel belyser hans sätt att argumentera. Jon Litle, en skånsk herreman var riksföreståndа rens förtroendeman. Men vem var egentligen Jon Litie. Jo, han var ett skott på den mäktiga stammen till Skjalm Hvides själländska godsägare dynasti .2 En annan gång nämner Arup cn annan skånsk herreman vid namn Uffe Nilson. Denne var medlem av den gamla inflytelserika själländska släkten Neb.3 Båda ägde visserligen gårdar i Skåne och skrev sig till dem, får dock främst betraktas som dare. men de själlän- Man kommer kanske sammanhanget med representanter för själländska släk ter som skånska jordägare bättre in på livet genom att undersöka vilka som var de första kända ägarna av skånska herrgårdar till och med Detta år har valts, därför att då blev Magnus Eriks son av Sverige också skånsk konung. Det danska herremanståndet uppdelades därigenom i en skånsk del och en västdansk del hemmahörande väster om Öresund blev Valdemar Atterdag kung för ett odelat Danmark. Han startade med att åt Danmark och sig själv återvinna åtskilliga skånska herrgårdar. Efter hans död kom Margareta och Kal marunionen med ett mera enhetligt nordiskt herremanstånd.